

Эн селәнә туудж

Доғшн цаг билә. Эстонск болн Лифляндск губерньд бәәсн угатя эстонцир, газр хәтәр болсн учрар оньдин нег буурнәс талдан буурнур көбгдәд йовдг билә.

Мадис Куркус цааранднь тесдж болшго болал, Хендрик Херм, Юрий Арндг, Михель Байенбах эдниг цуглудж авад, куундвр кев.

—Минахс, нигдж бәидж болшго. Талдан газр тал нуухмн, —гидж келв.

—Хальмг тег бргн, у чигн, тинган йовхми, —гилж Хендрик Херм хәру бгв.

Тедн цугьар ханьцәд, Хальмг тег збрәд нуугьид гарна. Энд ирд, Подгорное гидг орс селәнд буурлхләнь, тедн газрасн көбнә. Аргьан бархларн, шин ирсн әмтн Мадис Куркусиг Сарнулин губернаторт илганә. Тенднь бәәсн Трейфельд гидг немш пасторик авигь авад, мөнъг авад, эстонцирг буурлх бәәр авч бгнә.

Тегәд 1877 джит июнь сарин 23-д Хальмг теегин Хагин-Сала гидг голин Кууки-Сала гидг хотхрт Либенталь гидг эстонск селән эклдж бәргднә. Либенталь—гисн угиг хальмггорчулхла: „дурна царнь“гисн уг).

Тер цагас ави эн селән 80

джил болв. Эндр Яшалтиг (шин нернь) узсн куунә нудн байсна. Сәәхн го уульнцс, сарул бндр гермуд, нигт көк моддуд, ниргсн-шуугсн багьчудта, бәзәтә байн кишгтә, бир нертә колхозта—селән.

1929 джил сентябрин 6-д шин „Новый мир“ гидг колхоз бұрднә. Колхозич ахлач болдж коммунист Йоганес Карлович Пәри шиидгднә. Колхоз джил ирвәс бсәд-бргдждәд, эдл-ахунь байджад йовна.

Эн селәнд бәәх „Новый мир“ гидг колхозин газр ганцхн тәрәнә ургьцарн, мал-агьрусарн бәәхтә, нертә сургьульта, чинртә урдәри чигн бир. Аким Гаврилович Митяшкин 1-ч Украинск Аәрмин дәәч, Днепр гол авлгьн деер, баатр йовдл узүләд, әмән бгсн учрар, Советск Союзин Герой нер зуусмл. Пәри Лембит Абрамович бдгә цагт Москвад, Фрунзин нертә, дәәнә сургьуль дасхдг асидемт багшар бәйнә. Томберг Еганес Генрихович Эстонд загьсна промышленностин министрин дарук, Уйт Михель Августович—горный инженер. Нань чигн олт эрдмтә-билгтә, номта-сургьульта әмтс эн селәнәс гарсмн.

Адуч хальмг Эрдни Кованов, саалыч белоруска Александра Иваничев, укрч мань гьд Михаил Назиров, ах хббч чех Кирилл Лоренц, ах малч чуваш Тихон Васьк, бригадир орс Иван Литвинов, багш эстонка Альма Гейман—эдн ганцхн эврәннь колхоздан биш, бүкл райондан сән көдлмшәри туурна. Эн колхозиг олт-келн әмтнә бул гидж нерәддж болхмн. Юнъгад гихлә энүнд 13 келн әмтн бәәнә. Болв эн олт-келн әмтн ахдуур мет ни-негн. Тегәд чигн эдл-ахунь бсәд-бргдждәд, джил ирвәс колхознь бамб цецг мет цецгрәд бәәнә.

Ик байн, байрта, ни-негн колхозин бул эн—„Новый мир“ колхоз.

Алексей БАЛАКАЕВ.
Яшалгинск район.